

Sygn. akt III U 856/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Lucyna Oleszek

Protokolant sekretarz sądowy Agnieszka Radochońska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2015 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy E. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania E. K. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 25 września 2015 r. **nr** (...)

I. **zmienia** zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy E. K. (1) prawo do emerytury w ustawowej wysokości, począwszy od dnia 2 października 2015 r.

II. **stwierdza**, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do powyższego świadczenia.

Sygn. akt III U 856/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 27 listopada 2015 r.

Decyzją z dnia 25 września 2015 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.odmówił wnioskodawcy E. K. (1)prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji podano, iż wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.). Nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Organ rentowy stwierdził, że brak podstaw do uwzględnienia szczególnego zatrudnienia wnioskodawcy w łącznym wymiarze 7 lat, 3 miesięcy i 25 dni w Zakładach (...) w L., gdzie pracował na stanowisku nastawiacza maszyn i urządzeń. Na potwierdzenie zatrudnienia w okresie zajmowania tego stanowiska tj. od 1 lipca 1975 r. do 2 listopada 1984 r. wnioskodawca nie przedstawił żadnego dokument wskazującego, że wykonywał prace zaliczone do I kategorii zatrudnienia.

Wnioskodawca E. K. (1) w dniu 15 października 2015 r. złożył odwołanie od tej decyzji, wnosząc o jej zmianę.

Na uzasadnienie swojego stanowiska powołał się na zeznania świadków, wnosząc o uwzględnienie pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej przez cały okres zatrudnienia w Zakładach (...) w L.. Wskazał, że w latach 1975-1984 pracował tam w pełnym wymiarze czasu pracy i stale w trudnych warunkach na stanowisku przy nastawianiu maszyn (automatów) służących do produkcji zamków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Ponownie stwierdzono, że wnioskodawca nie spełnia warunków do nabycia emerytury określonych w art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 24 i art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.) oraz w zw. z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze. Podniesiono, że spośród ustawowych warunków wnioskodawca wykazał 25-letni staż ubezpieczeniowy. Natomiast na dzień złożenia wniosku emerytalnego nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Spornego okresu zatrudnienia nie potwierdził świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach

Organ rentowy wskazał, że okresy pracy wykonywanej w warunkach szczególnych może potwierdzić jedynie zakład pracy, ewentualnie jego następca, na podstawie posiadanej dokumentacji i w ściśle określonej formie, zgodnie z § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia. Świadectwo pracy wnioskodawcy nie zawiera adnotacji o zatrudnieniu w warunkach szczególnych. Zachowana dokumentacja osobowa z Zakładów (...)

w L. nie upoważnia do przyjęcia, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku nastawiacza maszyn i urządzeń.

Sąd Okręgowy w Przemyślu – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca E. K. (1), urodzony (...) z zawodu technik-mechanik wniosek o emeryturę w obniżonym wieku złożył w dniu 2 września 2015 r., zaznaczając w nim, iż jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, wnosząc o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku na dochody budżetu państwa. Na potwierdzenie okresów ubezpieczenia oraz charakteru zatrudnienia odwołał się do dokumentacji dołączonej do wniosku o świadczenie przedemerytalne oraz kapitał początkowy, w tym do archiwalnej dokumentacji z okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w L..

Rozpoznając wniosek organ rentowy dysponował dokumentacją potwierdzającą na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 5 miesięcy i 12 dni; okresy składkowe - 23 lata, 12 dni oraz uzupełniające z tytułu pracy na roli - 3 lata, 8 miesięcy i 29 dni; łącznie - 25 lat.

Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy okres jego zatrudnienia w warunkach szczególnych na (...) od 2 listopada 1984 r. do 31 grudnia 1998 r. - 13 lat, 8 miesięcy i 28 dni. Natomiast, mimo zachowanej dokumentacji osobowej wnioskodawcy, pominięto okres jego pracy na stanowisku nastawiacza maszyn i urządzeń - od 1 lipca 1975 r. do 2 listopada 1984 r., w łącznym wymiarze 7 lat, 3 miesięcy i 25. Dodatkowo w okresie zatrudnienia w (...) w L. wyłączono okres służby wojskowej wnioskodawcy.

W rezultacie wydano odmowną decyzję z dnia 25 września 2015 r.

Dowód: 1. Akta organu rentowego:

- wniosek o emeryturę z dn. 2.09.2015 r.
- akta osobowe wnioskodawcy (kserokopia),
- decyzja odmowna z dnia 25.09.2015 r.

Ponadto Sąd ustalił, że wnioskodawca E. K. (1) w czerwcu 1975 r. ukończył zasadniczą szkołę zawodową z zawodem ślusarz-mechanik i z dniem 1 lipca 1975 r. został przyjęty do pracy w Zakładach (...) w L.. Przyjęto go do pracy na stanowisko galwanizera, wtedy swoje obowiązki wykonywał wyłącznie w galwanizerni przy obróbce metalowych części zamków. Galwanizowano tam materiały wytłoczone tj. niklowano lub mosiądzowano części (zębki) zamków.

W czasie tego zatrudnienia został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej, która trwała od 27 października 1975 r. do 15 października 1977 r.

Po zakończeniu służby wojskowej wnioskodawca powrócił do pracy, przy czym został przydzielony do brygady automatów w Zakładzie Nr (...), powierzono mu obowiązki nastawiacza maszyn i urządzeń (automatów). Od 2 listopada 1977 r. nieprzerwanie do ustania zatrudnienia w dniu 31 października 1984 r. wnioskodawca wykonywał swoje obowiązki w Oddziale Produkcji Z. Błyskawicznego w brygadzie automatów. Jego zadaniem było ustawienie automatów do nabijania metalowych części zamków na taśmy bawełniane.

Równocześnie Sąd ustalił, że według schematu organizacyjnego m. in. z 1978 r. w (...) w L. wyodrębniono D. Szefa Produkcji w ramach którego funkcjonował m.in. Oddział Tłoczni i Montażu (...) (PT) oraz Oddział Produkcji Z. Błyskawicznych (PZ). Z kolei w ramach Oddziału Tłoczni wyodrębniono trzy Brygady: Tłoczni Częstek, Tłoczni (...) oraz Odlewni i (...). W Brygadach tych przewidziano odpowiednio następujące stanowiska: ślusarz remontowy, nastawiacze i operatorzy, nastawiacze, operatorzy i składacze. W Oddziale Produkcji Z. Błyskawicznych wyodrębniono natomiast Brygadę automatów, a w niej stanowiska: ślusarza remontowego, nastawiaczy i operatorów. Jako osobny dział funkcjonował natomiast Oddział w C., który również podlegał Szefowi Produkcji.

Praca w (...), w tym w działach produkcji odbywała się zasadniczo na dwie zmiany. Pracownicy zatrudnieni w Oddziale Produkcji Z. Błyskawicznych (PZ), tak jak i pracownicy w Odlewni (galwanizerni) wykonywali roboty związane z bezpośrednią produkcją elementów zamków błyskawicznych tj. wyrobem metalowych zębów, które były „wybijane” na prasach automatycznych, a następnie przytwierdzane na taśmach materiałów. Bez względu na oddział praca operatora maszyn (automatu) sprowadzała się do produkcji części – zębów zamków, natomiast praca nastawiacza (ustawiacza) maszyn i urządzeń wymagała odpowiedniego ustawienia pras i automatów, tak aby możliwa była produkcja elementów zgodnie z określonymi parametrami oraz nabijanie zębów zamków na taśmy. Prace odbywały się na akord. Nastawiacz maszyn w Oddziale Produkcji Z. Błyskawicznego przy nabijaniu części podczas jednej zmiany obsługiwał tj. ustawiał 6-7 automatów. Na hali równocześnie pracowało około ponad 35 automatów, stąd był stały huk oraz wysokie temperatury powietrza.

Zakład pracy stosował wobec pracowników akordowy system wynagradzania, wysokość wynagrodzenia uzależniona była od kilogramów lub metrów wykonanych elementów. W okresie najlepszej koniunktury (...) w L. zatrudniały łącznie ok. 760-1000 pracowników. Produkcja elementów do zamków i samych zamków w zakładzie w L. odbywała się na jednej hali. Pracownicy wykonujący pracę przy prasach automatycznych narażeni byli bezpośrednio na wpływ szkodliwych warunków takich jak hałas oraz zapylenie, ale także na czynniki zewnętrzne tj. temperaturę, zależnie od pory roku.

Prace podobne do wnioskodawcy wykonywali też świadkowie J. S. (1) i S. C. (1), obaj pracowali razem z wnioskodawcą w oddziale produkcji zamka błyskawicznego jako nastawiacze maszyn i urządzeń. S. C. (1) pracował w latach od 1968 r. do 1986 r. i pełnił też funkcję mistrza produkcji. To on rozdzielał pracę pomiędzy nastawniczy i za nią odpowiadał. Z kolei J. S. (1) pracował w latach od 1975 r. do 1986 r. wyłącznie jako nastawiacz automatów. Żaden z nich nie otrzymał

świadczenia wykonywania pracy w warunkach szczególnych.. Świadek S. C. (1) prawo do emerytury uzyskał dopiero na skutek odwołania się do Sądu (sygn. akt III U 750/14).

Ponadto tut. Sąd w obecnym składzie w toku postępowania w sprawie A. C. dysponował dokumentacją z Archiwum Państwowego, dotyczącą organizacji (...) w L., w tym schematami organizacyjnymi przedsiębiorstwa, Regulaminami Organizacyjnymi oraz Statutami obowiązującymi w latach 1972 r. – 1995 r. Ta dokumentacja jest dołączona do akt sprawy z odwołania A. C. sygn. akt III 942/14.

Do czasu ogłoszenia upadłości w 1995 r. Zakłady działały jako przedsiębiorstwo państwowe, dla którego organem założycielskim był ówczesny Wojewoda (...). W tym okresie zmieniało się nazewnictwo oddziałów produkcyjnych, niemniej zawsze wyodrębnione były oddziały dotyczące bezpośredniej produkcji tj. zamka błyskawicznego, produkcji metalowej i galwanizerni. Z kolei w ramach tych oddziałów niezmiennie przewidziane były m.in. stanowiska operatorów i nastawiaczy maszyn i urządzeń (automatów). W latach 1972-1995 warunki płacy dla pracowników (...) były ustalane zgodnie z branżowymi zasadami wynagradzania dla robotników przemysłu lekkiego.

Dowód: 1. Akta organu rentowego (rentowe):

- kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych,

2. Akta organu rentowego (kapitałowe):

- wniosek o kapitał z dnia 27.02.2003 r.

- kserokopia książeczki wojskowej,

- świadectwo pracy z dn. 31.10.1984 r.,

- akta osobowe wnioskodawcy z Zakładów (...)

w L.:

- umowa o pracę z dnia 1.07.1975 r. i 2.11.1977 r.,

- angaże z lat 1977-1983,

- kartoteki wynagrodzeń,

3. zeznania świadków (e-protokół z dnia 27.11.2015 r.):

- S. C. (10 min.),

- J. S. (20 min.),

4. zeznania wnioskodawcy (e-protokół z dnia 27.11.2015 r. – min. 28):

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego, aktach osobowych wnioskodawcy, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków - pracowników (...) w L.: J. S. (1) – ustawiacza maszyn i urządzeń oraz S. C. (1) - ustawiacza maszyn i urządzeń oraz mistrza produkcji, jak też zeznaniom wnioskodawcy. Zeznania te są logiczne, spójne, wzajemnie się uzupełniają. Wynika z nich w szczególności, w jakim charakterze i przy jakich pracach był faktycznie zatrudniony wnioskodawca we wskazanych okresach.

Sąd Okręgowy w Przemyślu zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy E. K. (2) okazało się zasadne.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 cyt. rozporządzenia - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Bezsporne jest, że wnioskodawca E. K. (1) wykazał, iż ukończył 60 lat oraz posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. W toku rozpoznawania sprawy przed organem rentowym sporny okazał się charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w Zakładach (...) w L. w okresie od 1 lipca 1975 r. do 31 października 1984 r., łącznie 7 lat, 3 miesiące i 25 dni (bez okresu służby wojskowej), gdyż nie przedstawił świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Natomiast jedynie według zachowanych angaży można stwierdzić, że pracował on na stanowisku ustawiacza maszyn i urządzeń do produkcji zamka błyskawicznego.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach przez okres ponad 9 lat znalazł potwierdzenia w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Podnieść należy, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi dowodami przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego i nie są potrzebne jakieś szczególne dowody np. z dokumentów - wystarczy dowody np. z zeznań świadków i stron.

Na tej podstawie Sąd przyjął, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne, a jego żądanie co do zmiany zaskarżonej decyzji w zakresie dotyczącym charakteru zatrudnienia zasługuje co do zasady na uwzględnienie. Zgodnie z treścią powołanych przepisów wiek emerytalny oraz rodzaje prac lub stanowisk i warunki uprawniające do świadczenia emerytalnego z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, a zatem na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przy uwzględnieniu (posiłkowym) wydanych na jego podstawie przepisów resortowych. Zasadnicze znaczenie z punktu widzenia nabycia prawa do emerytury w obniżonym w stosunku do powszechnie obowiązującego wieku emerytalnym mają wykazy prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zamieszczone w załącznikach do ww. rozporządzenia, natomiast wykazy zawarte w zarządzeniach resortowych, czy zakładowych jak w nin. sprawie, które nie są źródłem powszechnie obowiązującego prawa, mają jedynie znaczenie pomocnicze, gdyż precyzują rodzaje stanowisk, na których świadczona jest praca w szczególnych warunkach, określona w przepisach cyt. rozporządzenia Rady Ministrów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18.09.2012 r. III AUa 144/12).

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że wnioskodawca w czasie zatrudnienia w Zakładach (...) w L. był zatrudniony w warunkach szczególnych ponad 9 lat jako galwanizer i nastawiacz maszyn i urządzeń.

Pracował on w okresach:

- od 1 lipca 1975 r. do 26 października 1975 r. (3 miesiące i 26 dni) na stanowisku galwanizera,

- od 2 listopada 1977 r. do 31 października 1984 r. (7 lat) na stanowisku ustawiacza maszyn i urządzeń (automatów).

Natomiast od 27 października 1975 r. do 15 października 1977 r. (2 lata) - odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Okoliczność tę Sąd ustalił przede wszystkim w oparciu o zachowaną dokumentację osobową oraz zeznania świadków, którzy zgodnie zeznali, że wnioskodawca tak jak oni pracował jako ustawiacz maszyn i urządzeń przy automatach i półautomatach cząstek zamków błyskawicznych w Oddziale Z. Błyskawicznego. Przy użyciu tych maszyn produkowano zamki tj. naszywano - nabijano metalowe cząstki na bawełnianą taśmę. Okazało się też, na podstawie umowy o pracę, kartoteki wynagrodzeń oraz zeznań wnioskodawcy, że w pierwszym okresie zatrudnienia, tj. przed powołaniem do odbycia służby wojskowej pracował on w galwanizerni.

Prace wykonywane na stanowisku galwanizera oraz ustawiacza maszyn i urządzeń nie zostały wprawdzie wymienione wprost w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Niemniej w Dziale III dotyczącym prac w hutnictwie i przemyśle metalowym – przeróbka plastyczna metali pod poz. 45 wymieniono obsługę agregatów do walcowania, tłoczenia i ciągnięcia wraz z urządzeniami pomocniczymi i wykańczającymi. Z kolei w załączniku do Zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. (Dz. Urz. MPChiL Nr 4) w Dziale III poz. 45 – (...)

agregatów do walcowania, tłoczenia i ciągnięcia wraz z urządzeniami pomocniczymi i wykańczającymi” wymieniono m. in. następujące stanowisko: ustawiacz maszyn (pkt 6). Z kolei pod poz. 76 „Prace w hartowniach i wytrawialniach, prace ocynkowaczy, ocynaczy, kadmwaczy oraz galwanizerów - cynkiem, miedzią, chromem, kadmem i niklem w pkt 1 wymieniono stanowisko „galwanizer”.

Prace wnioskodawcy na obu stanowiskach związane były bezpośrednio z produkcją zamków błyskawicznych, których elementy wytwarzane były wyłącznie ze stali, żelaza lub mosiądzu. Przy obsłudze automatów do nabijania cząstek zamka na taśmę od nastawacza wymagana była precyzja oraz jego uwaga przez cały czas pracy maszyny. To od jego należytej pracy zależały wyniki pracownic, które zajmowały się faktycznym nabijaniem metalowych cząstek na bawełniane taśmy. Równoczesna praca na jednej zmianie ponad 35 maszyn (automatów) powodowała dodatkowo duży hałas oraz zapylenie.

Dla oceny czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie jest kluczowa nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Przyjmuje się, że praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów prac wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (wyroki Sądu Najwyższego z dnia: 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008/21-22/325; 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008/21-22/329; 06 grudnia 2007 r., III UK 66/07, LEX nr 483283). Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wspomnianego załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów (...).

W tej sytuacji mając na uwadze zachowane dokumenty oraz faktyczny charakter zatrudnienia wnioskodawcy należy przyjąć, że zarówno w pierwszym, jak i drugim okresie zatrudnienia w Zakładach (...) w L. wykonywał on prace w szczególnych warunkach w łącznym wymiarze 7 lat, 3 miesiące i 25 dni na stanowisku galwanizera oraz ustawiacza maszyn i urządzeń.

Ponadto do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych Sąd uwzględnił wnioskodawcy także 2-letni okres odbywania zasadniczej służby wojskowej, a to zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w uchwale z dnia 16 października 2013 r. (II UZP 6/13), w której przyjęto, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 1974 r.) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS).

Charakter zatrudnienia wnioskodawcy nie zmienił się po zwolnieniu go ze służby wojskowej. Po zakończeniu tej służby powrócił on do macierzystego zakładu pracy i nadal wykonywał prace w warunkach szczególnych, choć na zmienionym stanowisku.

W rezultacie z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał, łącznie z okresem uwzględnionym przez organ rentowy, 21 lat i 23 dni pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie mu prawa do emerytury na podstawie wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie i na mocy powołanych przepisów w zw. z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając mu prawo do emerytury, począwszy od dnia 2 października 2015 r. tj. osiągnięcia wieku emerytalnego, o czym orzeczono w pkt I-szym wyroku.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 i 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Kierując się tym przepisem oraz uwzględniając wcześniejsze rozważania Sąd uznał, że ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków i ich ocena) zwalniają organ rentowy z odpowiedzialności za opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia emerytalnego wnioskodawcy. Orzeczenie w tym zakresie zawarto w pkt II-im wyroku.